

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Sint-Guthago Tijdingen

Maandelijks ledenblad van de
Geschied- en Heemkundige Kring

Sint-Guthago

Nr. 543

P209467

maart 2023

Lidmaatschapsbijdrage België : 25 euro op rekening : IBAN BE82 8601 0615 5768;
BIC code: SPAABE22 (Centea). Lidmaatschapsbijdrage buitenland : 30 euro.
Uitgever : Fons Theerens, Jan Devischstraat 109, 8300 Knokke-Heist
Postkantoor van afgifte: 8300 Knokke-Heist 1

Geschied- en Heemkundige Kring Sint-Guthago

Werkgebied : de Zwinstreek

Lid van Heemkunde West-Vlaanderen vzw

Maatschappelijke zetel : Fons Theerens, Jan Devischstraat 109,
8300 Knokke-Heist

Correspondentieadres : Caroline Terryn, Kasteelstraat 69, 8340 Moerkerke

Het Bestuur :

Erevoorzitters :

François baron van der Elst, Spegelsweg 2, 8340 Oostkerke

Eric Huys*, Vierscharestraat 31, 8340 Vijvekapelle, tel (050) 361877

eric.huys@skynet.be

Voorzitster :

Caroline Terryn, Kasteelstraat 69, 8340 Moerkerke, tel 050 500651

caroline.terryn@telenet.be

Ondervoorzitter, samenstelling St. Guthago Tijdingen en kringarchivaris :

Marc De Meester*, Waterstraat 2d, 8300 Westkapelle, tel (050) 627486

de.meester.marc@skynet.be

Secretaris :

Fons Theerens*, Jan Devischstraat 109, 8300 Knokke, tel (050) 625309

fons.theerens@knokke-heist.be

Penningmeesteres :

Nicole Vanden Weghe, Vissersstraat 22, 8340 Moerkerke, tel (050) 500180

Hoofdredacteur Rond de Poldertorens :

Noël Geirnaert*, Hugo Verrieststraat 5, 8000 Brugge, tel. (050) 336940

fangeirnaert@skynet.be

Leden :

Etienne Decaluwé, Keuvelhoekstraat 54, 8300 Knokke, (050) 601023

etienne.decaluwe@gmail.com

Bieke Hillewaert*, Vulderstraat 88, 8000 Brugge, tel (050) 311234

Thomas Hoeberigs, Knokkestraat 154, 8301 Heist, tel 0474 597158

thomas.hoeberigs@knokke-heist.be

Jan Hutsebaut, Berg 59, 9950 Waarschoot; jan.hutsebaut@damme.be

Jan Kamoen*, Vissersstraat 22, 8340 Moerkerke, tel (050) 500180

jankamoen@skynet.be

Jan Tilleman, Kleine Molenstraat 1A, 8380 Dudzele, tel 050 604135

jan.tilleman@telenet.be

Dirk Vancraeynest, Leopold I Laan 97, 8000 Brugge, tel. 0468309002

dirk.vancraeynest@gmail.com

* Zijn tevens lid van de redactieraad Rond de Poldertorens en St.-Guthago Tijdingen

Lezing “Natuurrampen door de eeuwen heen” door Prof. Dr. Tim Soens

Wanneer : zondag 19 maart 2023 om 10 u.

Waar : Hoofdbibliotheek Scharpoord, Maxim Willemspad 1, 8300 Knokke-Heist.

Belangrijk : voor deze lezing moet worden ingeschreven via CC Scharpoord op telefoonnummer 050 630 430.

Droogte, overstromingen, pandemieën, hongersnood... natuurrampen lijken frequenter en intenser dan ooit. Maar is dat ook zo? Historici vinden altijd wel één ramp die nog groter en verwoestender was. In deze lezing duiken we in de tragische, maar ook fascinerende geschiedenis van natuurrampen.

Van de Grote Middeleeuwse Hongersnood (1315-17) over de mega-droogtes van 1540 of 1857-58 tot de stormvloed van 1404 tot 1953 staan we stil bij de vraag waarom mensen kwetsbaar waren voor natuurrampen. Natuurextremen hebben we immers niet in de hand, maar wie kwetsbaar is en wie niet, is doorgaans het gevolg van heel concreet menselijk handelen.

Tim Soens (°1977) is hoogleraar middeleeuwse en milieugeschiedenis aan de Universiteit Antwerpen. Aan het Centrum voor Stadsgeschiedenis leidt hij een onderzoeksteam ENVIRHUS – Environmental and Rural History of Urbanized Societies. Een centrale plaats in zijn onderzoekswerk is weggelegd voor de geschiedenis van natuurrampen, waarbij hij onderzoekt waarom mensen kwetsbaar zijn voor overstromingen, hongersnoden, epidemieën en dergelijke meer. Ongelijkheid en armoede spelen een belangrijke rol in die kwetsbaarheidsanalyse. Vanuit AIPRIL – the Antwerp Interdisciplinary Platform for Research into Inequality – onderzoekt hij of minder ongelijke samenlevingen beter bestand zijn tegen crisissen.

In memoriam mevr. Rachella Paeye

Wij melden het overlijden van mevr. Rachella Paeye. Samen met haar broer Floris was zij trouw lid van onze kring. Zelden ontbraken ze op onze bijeenkomsten. Hierbij een overzicht over het leven van Rachella.

Rachella werd op 21 juni 1933 als dochter van Victor Paeye en Lia Van Holm geboren in Hoeke. Ze liep er ook school tot de 2de Wereldoorlog uitbrak. Op bevel van de bezetter is het gezin Paeye moeten vluchten voor het bombardement op de bruggen over de Damse vaart. Ze vonden een onderkomen op een hoeve bij de familie Adriansens te Westkapelle. Het woonhuis in Hoeke werd verwoest. Na de bevrijding bouwde de familie Paeye een nieuw bestaan op langs de Graaf Jansdijk in Knokke. Hierop volgend zijn de kinderen Paeye vrij vroeg hun ouders verloren. In alle eenvoud is Rachella verder door het leven gestapt in dienst van haar broer als huisvrouw en voor verschillende families in Knokke waar ze als huishoudhulp bij sprong. Het overlijden van Floris in 2005 viel andermaal zwaar voor Rachella. Toch heeft ze moedig volgehouden en kon ze rekenen op hulp van kennissen. Sinds St Niklaas 2015 verbleef Rachella in het WZC “De Noordhinder” in Heist waar ze met de meeste zorgen tot aan haar dood omringd werd.

Recente publicatie

Oog in oog met Hugo van der Goes. Oude meester, nieuwe blik

In deze fascinerende introductie tot het werk en leven van de Vlaamse primitief Hugo van der Goes (ca. 1440–1482/1483) belichten verschillende experts en onderzoekers de virtuositeit van de meester himself. Zijn “Dood van Maria” is een van de

belangrijkste werken in de wereldbepaalde collectie Vlaamse schilderkunst van Musea Brugge. Na een intensieve restauratie van vijf jaar komt het meesterwerk weer volledig tot zijn recht met talloze schitterende elementen, een fel kleurenpalet en recent ontdekte details. "Oog in oog met Hugo van der Goes – Oude meester, nieuwe blik" biedt een inblik in het tijdloze en hedendaagse karakter van het topstuk en besteedt aandacht aan de iconische waarde van een te ontdekken oeuvre.

Met tekstbijdragen van Matthias Depoorter, Lieven De Visch, Marijn Everaarts, Sibylla Goegebuer, Griet Steyaert en Anne van Oosterwijk.

Deze publicatie is verschenen naar aanleiding van de tentoonstelling "Oog in Oog met de Dood. Hugo van der Goes, oude meesters, nieuwe blikken" in het Sint-Janshospitaal in Brugge van 28 oktober 2022 tot 5 februari 2023.

De publicatie telt 144 pagina's, hardcover met linnen band; 29,2 x 24,5 cm en is uitgegeven bij Hannibal Books.
ISBN 978 94 6436 672 3

Recente publicatie

Vloethemveld. Verborgen parel

Auteurs: Arnout Zwaenepoel, Gery E. Cappon, Ludo Meulebrouck

Tallose bezoekers beschouwen Vloethemveld als een verborgen parel, maar ook voor veel inwoners van het Brugse Ommeland heeft dit bos- en natuurgebied in het West-Vlaamse Zedelgem en Jabbeke nog lang niet al zijn geheimen prijsgegeven. Dit gevarieerde landschap van meer dan 365 hectare met bos, heide, graslanden en vennen heeft een rijk cultuurhistorisch verleden, waarin onder meer de graaf van Vlaanderen, het Sint-Janshospitaal van Brugge, de schaapsboerderijen uit de omgeving en beide wereldoorlogen een belangrijke rol spelen. Na de Eerste Wereldoorlog lag in Vloethemveld een belangrijk munitiedepot, en van 1944 tot 1946 was er een Brits krijgsgevangenenkamp, het grootste in België en samen met dat in Jabbeke zelfs van Europa. Van 1951 tot 2007 was er de school waar de Nederlandstalige onderofficieren van de Belgische Defensie werden opgeleid. Anno 2022 is in de voormalige kazerne het Provinciaal

Opleidingsinstituut voor de Veiligheidsdiensten van de Provincie West-Vlaanderen (Politie- en brandweerschool).

Die combinatie van Europese topnatuur, militair erfgoed en kunstwerken van krijgsgevangenen is uniek voor Vlaanderen, België en zelfs Europa. Met deze bijzondere uitgave waaraan meer dan twee jaar werd gewerkt, wandel je door het verleden en heden van het Vloethemveld. Je ontdekt de vele gezichten van het natuurgebied door de ogen van archeologen, geografen, heemkundigen, geschiedkundigen, militairen, bosbouwers, biologen, vrijwilligers en liefhebbers.

Gedetailleerd kaartmateriaal, prachtige foto's en interessante teksten over Vloethemveld komen voor het eerst samen in dit rijk geïllustreerde boek. Een onmisbaar en boeiend naslagwerk voor natuur- en erfgoedliefhebbers.

Een grote groep kenners en Vloethemveld'fans' uit verschillende vakgebieden werden bijeengebracht om te komen tot dit naslagwerk, waaraan drie jaar werd gewerkt. Anton Blokken, Guido Blokken, Géry E. Cappon, Luc De Cat, Liesbeth Gellinck, Jan Huyghe, Griet Lambrecht, Steve Margodt, Koen Maertens, Ludo Meulebrouck, Jari Mikkelsen, Frederik Roelens, Regine Vanallemeersch, Hannah Van Nieuwenhuysse, Dieter Verwerft, Arnout Zwaenepoel en Luc Zwartjes delen hun kennis over Vloethemveld, die jarenlang werd opgebouwd, met het publiek. De (natuur)fotografen Erwin Deraus, Leen De Neve, Rony Jacobs, Henk Rogiers en Arnout Zwaenepoel gingen speciaal op pad om dit boek te voorzien van schitterende foto's. Aan het boek werkten ook leden van de stuurgroep Vloethemveld, het Historisch Wetenschappelijk Comité Vloethemveld, Vloethemveld vzw, Stichting Kunstboek en de medewerkers van de verschillende organisaties mee.

Het boek telt 240 pagina's, hard cover, 26 x 21 cm. Het is uitgegeven door de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, de gemeenten Zedelgem en Jabbeke en Stichting Kunstboek. ISBN: 978-90-5856-668-3

Vloethemveld

Verborgen parel

stichting
kunstboek

Vraag om informatie betreffende de kruidenierswinkel “A la Jardinière” in Knokke

Wij kregen de onderstaande vraag van Freddy Van Acker uit Beernem:

“Deze foto van de kruidenierswinkel ‘A la Jardinière’ heb ik in mijn bezit en dat zou ooit gelegen zijn in de Dumortierlaan in Knokke-Heist. Mijn gegevens zijn onderdeel van een familiegeschiedenis betreffende de familie Darge / Darche met oorsprong in Courcelles

bij Charleroi. Volgens opzoekingswerk dat ik al heb gedaan zou deze winkel uitgebaat zijn door Eugenius Daenekindt geboren te Loppem, 22.06.1889, en Beatrice Dehulster, geboren te St. Michiels op 17.09.1887. Het paar huwde te Assebroek op 1.03.1915. Wellicht woonden zij niet onmiddellijk na hun huwelijk in Knokke, want het eerste kind Marie José Daenekindt werd geboren te Brugge op 5.02.1920 en is overleden te Assebroek op 30.12.1920. Wellicht is deze foto te dateren in de jaren '30, want, Gilberta Daenekindt geboren te Assebroek op 25.12.1915, de moeder van mijn echtgenote (2de van rechts), 2de kind in het gezin Eugenius Daenekindt met Beatrice Dehulster staat op de foto (leeftijd ± 18 jaar). Helemaal links staat wellicht Beatrix Dehulster. De andere personen zijn waarschijnlijk twee zussen en een broer? Beatrix De Hulster (de grootmoeder langs moeders zijde van mijn echtgenote) overlijdt te Knokke op 3 april 1941 (sterfadres is dan Dumortierlaan nr.85).

Overlijdensbericht Beatrix Dehulster (Brugs Handelsblad, 5/4/1941)

Ik weet niet of Eugenius Daenekindt daarna de winkel alleen heeft verder uitgebaat. Eugenius Daenekindt, boekhouder overlijdt te Brugge op 7. 07.1953 (sterfadres Dumortierlaan nr.97). De 2de dochter Gilberta Daenekindt overlijdt te Brugge op 25.03.1954.

Misschien kunt U mij ook meerdere informatie bezorgen over de vermelde huisnummers in de Dumortierlaan, komen die nog overeen met de huidige nummering?

Hebt U meerdere gegevens omtrent de uitbating van deze kruidenierszaak in de Dumortierlaan, vorige uitbaters? Wanneer is de zaak Daenekindt – Dehulster gestart? Heeft daarna nog iemand anders deze zaak uitgebaat?"

Wie over meer informatie beschikt kan dit laten weten aan Freddy Van Acker – Nicole Darge, Sijselestraat 96, 8730 Beernem; fred.vanacker@skynet.be; GSM 0495170013

Recente publicatie

Stad in oorlog Brugge - 1940-1944 - deel 2

Auteur: Filip Debaillie

In dit tweede deel wordt geprobeerd om aan de hand van een honderdtal originele foto's het beeld van Brugge tijdens de Tweede Wereldoorlog verder aan te vullen.

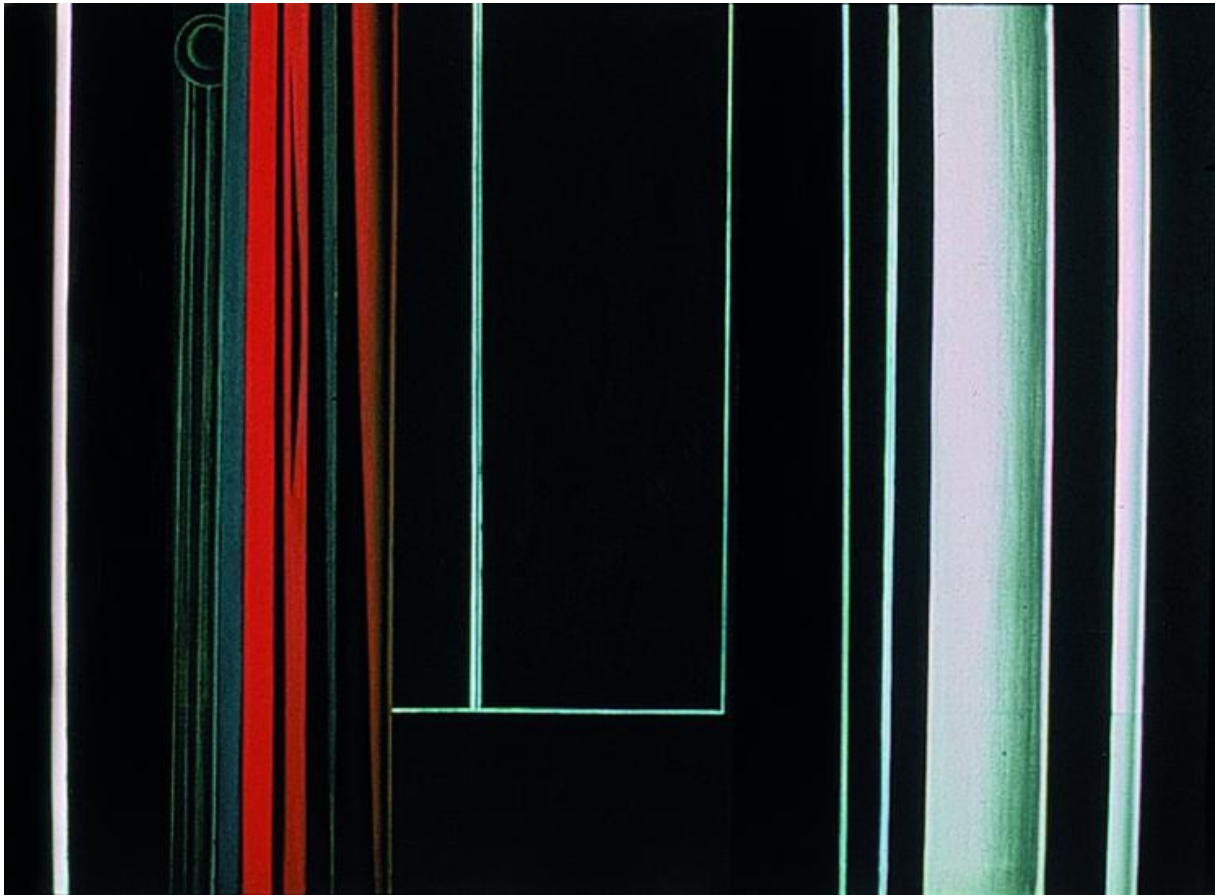
Ook de foto's in deze selectie zijn één voor één persoonlijke foto's door Duitse soldaten genomen, meestal als herinnering aan hun bezoek of aan hun inkwartiering. Aangezien Brugge toen toch een aantal kazernes rijk was en ook de Feldkommandatur er gevestigd was, was de stad altijd door Duitse soldaten overrompeld. Parades, optochten van de muziekkapel en vooral toeristische plekjes

werden gretig gefotografeerd. Het maakte niet alleen deel uit van hun verblijf, maar ze vergaten toen ook voor een korte tijd de oorlog.

Het boek telt 208 bladzijden en is uitgegeven bij Uitgeverij Bonte; ISBN: 9789464009668; hardcover, afmetingen: 240 mm x 190 mm.

“Manolete” van Luc Peire opgenomen in Vlaamse Topstukkenlijst

Op de Vlaamse Topstukkenlijst staan een 800-tal werken die zeldzaam en onmisbaar zijn voor het culturele erfgoed in Vlaanderen. Sinds kort is hier ook “Manolete” van Luc Peire (1957, CR 683) aan toegevoegd.

In dit werk maakt Peire een geleidelijke overgang van de figuratie naar de abstractie. De delicaat weergegeven figuur in de derde verticale strook aan de linkerkant vertoont de laatste reminiscentie aan de menselijke gestalte. De titel “Manolete” verwijst mogelijk naar de bekende Spaanse stierenvechter die in tragische omstandigheden overleed. Dit zou de dramatische kleurencombinatie in het werk kunnen verklaren.

Beeldend kunstenaar Luc Peire, geboren in Brugge in 1916 en gestorven in Parijs in 1994, groeide internationaal uit tot de

meester van het abstract verticalisme. Luc Peire is onlosmakelijk met de gemeente Knokke-Heist verbonden. In zijn vroegere vakantiehuis in De Judestraat 64 te Knokke opende in juli 2003 het zeer fijne Atelier Peire. Elke zomer organiseert de Stichting Jenny & Luc Peire er een nieuwe tentoonstelling. Het Atelier is tevens op afspraak door groepen te bezoeken. “Manolete” is te bezichtigen in het Groeningemuseum in Brugge.

Meer info: stichtingjennyenlucpeire@lucpeire.com

Bronnen: KH Vandaag, de nieuwsbrief van de gemeente Knokke-Heist, 27 december 2022 en https://www.museabrugge.be/collection/work/id/0000_gro1558_i

Nu ook middeleeuwse weg ontdekt bij werken in Oostkerke

Gedurende de wegenis- en rioleringswerken geeft Oostkerke haar geheimen uit het verleden steeds meer prijs. Niet alleen in de dorpskern, waar al een kerkhof met honderden skeletten aan het licht kwam, maar nu ook in de Monnikeredestraat. Daar werd een middeleeuwse weg zo'n zestig centimeter diep tussen Oostkerke en de oude nederzetting en zwinhaven Monnikerede ontdekt.

Het gaat om een weg tussen Oostkerke en het toenmalige Monnikerede – een voorhaven van Brugge – die opgetrokken is uit houten planken en takken, met daaronder ronde keien. Bijzonder interessant is dat je hier duidelijk de spoorvorming ziet door de honderden karrenwielen die op dezelfde locatie reden. Ook aan de onderliggende keien is een interessant verhaal gekoppeld. Er zijn heel sterke aanwijzingen dat hiervoor zogenaamde ballastkeien zijn gebruikt. Dit zijn keien die gebruikt werden om schepen met een lichte vracht te verzwaren, zodat ze stabiel zouden blijven.

In het kader van het zwinproject deed een onderzoeksgroep van de Universiteit Gent onderzoek naar deze ballastkeien. Tijdens veldonderzoek werden dit soort ronde natuurstenen opmerkelijk vaak teruggevonden op de sites van Monnikerede en Hoeke, die dus deel uitmaken van de verdwenen zwinhavens. Ze worden gekenmerkt als zwerfstenen, want van nature komen deze niet voor in de polders. Uit onderzoek blijkt het te gaan om Asbiaan kalksteen, die aanwezig is in de Engelse en Schotse Oostkust en meer specifiek in de toenmalige havenplaats Berwick-upon-Tweed. Deze stond bekend voor zijn middeleeuwse handel met Vlaanderen. De schepen met lichte vracht, zoals stokvis of wol, die dikwijls vanuit deze havens vertrokken, werden dus verzwaard met deze lokaal gevonden ballastkeien.

In de Zwinhavens, zoals Monnikerede en Hoeke, lieten ze vervolgens niet enkel de handelswaar achter, maar ook hun keien. De haven van Monnikerede functioneerde als stapelplaats voor stokvis en Hoeke was de haven waar schepen op het droge werden getrokken voor herstellingen. In de plaats van keien namen ze lokaal zand mee aan boord. Het zand uit de Zwinregio was immers internationaal gegeerd als bouw materiaal.

Bron: KW, Krant van West-Vlaanderen, 9 februari 2023

Volgende activiteit van Sint-Guthago op zondag 23 april 2023

Op zondag 23 april 2023 vindt om 10.00 u. de lezing “Brugge voor Napoleon. Een stad onder Frans bewind (1794-1814)” door Dr. Bert Gevaert plaats. Deze lezing gaat door in de leeszaal van de Bibliotheek Scharpoord, Maxim Willemspad 1, 8300 Knokke-Heist. Meer details over deze activiteit volgen in de Tijdingen van april 2023.

*In de Monnikeredestraat in Oostkerke werd een middeleeuwse straat
blootgelegd; © Davy Coghe*